

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/21/2024
Identifikačné číslo spisu:	8119213005
Dátum vydania rozhodnutia:	31.03.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8119213005.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Mgr. B. C., rod. A., narodenej XX. D. XXXX, bytom O. XX, zastúpenej Mgr. Ernestom Vokálom, advokátom, so sídlom Prešov, Hlavná 61, IČO: 50660888, proti žalovanému O. C., narodenému XX. W. XXXX, bytom O. XXX, zastúpenému JUDr. Martinom Staroňom, advokátom, so sídlom Hlavná 89, 080 01 Prešov, IČO: 42083541, o vyporiadanie BSM, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 19C/34/2019, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1Co/14/2023 z 19. septembra 2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyni p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) napadnutým rozsudkom sp. zn. 1Co/14/2023 z 19. septembra 2023 potvrdil rozsudok Okresného súdu Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) č. k. 19C/34/2019-387 z 29. novembra 2022, ktorým tento vyporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo sporových strán (ďalej len „BSM“) tak, že žalobkyni do výlučného vlastníctva prikázal hnutelné veci: motorové vozidlo F. U., EVČ: Z VIN: S prívesný vozík, sedacia súprava/látka Belize, panelové radiátory 7 ks, strunová kosačka, vysúvací rebrík, detské hračky, plot, tehly, dosky, krytina, porcelán karlovarský, dymové lampy 3 ks, posteľné obliečky 7 ks, luxusný posteľný set, vybavenie do kuchyne, poháre, kávový servis, príbory 2 ks, gril, vázy, madona, drevený kríž v zostatkovej hodnote 1 450 eur, ďalej nehnuteľnosti - rozostavaný rodinný dom postavený na parcele C-KN XXX/X - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 215 m², parcelu C-KN - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 215 m², a parcelu C-KN XXX/X - orná pôda o výmere 587 m², ktoré nehnuteľnosti sú vedené na LV č. XXX okres Z., obec O., katastrálne územie O. v zostatkovej hodnote 87.000 eur, ako aj zostatok spoločného úveru v SEŠP, a. s. ku dňu 29. 11. 2022 vo výške 20.939,12 eura s prísl. s tým, že žalobkyni uložil povinnosť titulom finančného vyrovnania zaplatiť žalovanému sumu 28.403,22 eura do 90 dní.

2. Súd prvej inštancie právne vec posúdil v súlade s ustanoveniami § 143, § 144, § 145, § 149 ods. 3, §

150 Občianskeho zákonníka. Vychádzal zo zistenia, že strany sporu uzavreli manželstvo dňa XX. XX. XXX, počas ktorého sa im narodili dve dcéry, a to dňa XX. XX. XXXX dcéra U. a dňa XX. XX. XXXX dcéra D.. Dňa XX. XX. XXXX uzavreli ako kupujúci s predávajúcimi F. C. a V. C. (rodičmi žalovaného), kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bol pozemok - orná pôda nachádzajúca sa v k. ú. obce O., ako parcela č. XXX/X o výmere 802 m² zapísaná na LV č. XXX, a to za kúpnu cenu 3.000 SK. Na žiadosť oboch im obec O. dňa 27. 08. 2008 vydala stavebné povolenie, ktorým povolila stavbu rodinného domu na pozemku parc. č. XXX/X. Zo znaleckého posudku Ing. O. U. č. XX/XXXX zo dňa 12. 08. 2010 súd zistil všeobecnú hodnotu rozostavaného rodinného domu a pozemkov parc. č. XXX/X a XXX/X v celkovej výške 50.700 eur (z tohto hodnota rozostavaného domu predstavovala 46.872,34 eura a hodnota pozemku parc. č. XXX/X sumu 2.653,24 eura a parc. č. XXX/X sumu 971,80 eura). Ďalej súd zistil, že dňa 17. 09. 2010 strany uzavreli s T., a. s. Zmluvu o poskytnutí úveru č. XXXXXX, na základe ktorej sa banka zaviazala poskytnúť im úver vo výške 32.000 eur na účel: výstavba/prestavba nehnuteľnosti - rozostavaný rodinný dom. Z predložených výpisov z bankového účtu na meno B. A. č. účtu XXXXXXXXXX, za obdobie od 26. 02. 2008 do 14. 01. 2010 súd zistil, že z tohto účtu bola krátko pred uzavretím manželstva vybratá suma 384.010,10 SK, pričom na účte zostala suma 200.440,70 SK, a následne na účet prichádzali platby a uskutočňovali sa výbery, pričom ostatný výber bol uskutočnený 31. 12. 2009 vo výške 9.542,39 eura. Z výpisu z účtu na meno S. A. č. účtu XXXXXXXXXX za obdobie od 24. 01. 2008 do 31. 12. 2008 a následne od 01. 05. 2008 do 21. 07. 2019 súd zistil, že účet bol vedený ako vkladná knižka G. v mene USD číslo vkladnej knižky: Z. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, pričom na vkladnej knižke bola ku 24. 04. 2008 suma 90.260,78 USD, 10. 10. 2013 bola z účtu č. XXXXXXXXXX/XXXX A. S. poukázaná suma 4.514,33 USD. Z potvrdenia H. N., a. s. zo dňa XX. XX. XXXX súd zistil, že z termínovaného vkladového účtu č. Z XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX žalobkyne bol dňa 24. 08. 2010 zrealizovaný výber vo výške 10.000 eur a dňa 15. 12. 2010 bol zrealizovaný výber vo výške 6.950 eur. Zo žalobkyňou predloženého sumáru výdavkov súvisiacich s výstavbou rodinného domu súd zistil, že zo svojich výlučných prostriedkov mala vynaložiť za projektovú dokumentáciu sumu 24.000 SK, v dňoch 06. 08. 2008 a 27. 08. 2008 za stavebný materiál a zaplatenie prác na základoch sumu 91.000 SK. Zo žalobkyňou predloženého sumáru súm čerpaných z úveru súd zistil, že úver mal byť použitý na: strešnú krytinu, odkvap. systém a okná - 8.634,69 eura, vata na dom - 1.270 eur, vata do podkrovia - 1.400 eur, stavebniny O. - 4.219 eur (+ 43,- doprava), okná a dvere - 5.500 eur, parapety na okná - 500 eur, na kúpu auta - 1.250 eur, omietky poľiaci (600 m² x 9) - 5.600 eur, (doplatok 200 eur, lebo boli krivé steny), zalievanie deky - 2.000 eur, veniec posledný 630 eur, dvere do garáže - 1.300 eur.

3. Súd prvej inštancie poukázal na to, že medzi stranami došlo k dohode o rozsahu hnutelných vecí nadobudnutých za trvania manželstva s tým, že došlo k dohode aj o zostatkových hodnotách týchto vecí. Na základe tejto dohody predmetné hnutelné veci v celkovej zostatkovej hodnote 1.450 eur súd prikázal do výlučného vlastníctva žalobkyne. Vo vzťahu k vlastníctvu pozemkov pod rozostavaným rodinným domom, ktoré boli predmetom kúpy na základe kúpnej zmluvy zo dňa 03. 07. 2008, uzavretej s rodičmi žalovaného (t. j. ohľadne toho, či aj tieto patria do masy BSM), o ktorej žalovaný tvrdil, že išlo o simulovaný (a tým neplatný) právny úkon, ktorým sa zastieralo ich darovanie žalovanému, súd prvej inštancie uviedol, že „ak strany sporu boli aktérmi zastieraného právneho úkonu, bolo by v rozpore s dobrými mravmi v zmysle ustanovenia § 3 OZ a princípmi spravodlivosti, aby ich spoločné nezákonné konanie po rokoch malo byť posudzované v ich prospech ako neplatný právny úkon, pretože oni sa rozhodli pre tento právny úkon, a preto sú povinní znášať všetky dôsledky z takéhoto právneho úkonu, a v danom prípade právny dôsledok pre žalovaného, ktorý túto námietku produkoval bol ten, že predmetná nehnuteľnosť, ktorá bola predmetom kúpno-predajnej zmluvy uzavretej medzi predávajúcimi rodičmi žalovaného a kupujúcimi manželmi patrí do ich bezpodielového spoluvlastníctva a je potrebné ju vyporiadať“. Keďže žalovaný prehlásil, že v prípade, ak súd jeho námietku ohľadne absolútnej neplatnosti tejto kúpnej zmluvy neakceptuje, súhlasí s tým, že zostatková hodnota nehnuteľností vrátane rozostavaného rodinného domu bola stranami sporu dohodnutá na 87.000 eur, zostalo súdu rozhodnúť iba o tom, komu z manželov predmetné nehnuteľnosti prikáže do výlučného vlastníctva. V tomto smere potom súd prvej inštancie z kritérií podľa § 150 Občianskeho zákonníka, prihliadol najmä na potreby maloletých detí, ktoré pochádzali z manželstva sporových strán a boli zverené do osobnej starostlivosti matky (žalobkyne), s ktorou bývajú v tej istej obci u starých rodičov v stiesnených bytových

podmienkach.

4. V rámci tzv. širšieho vyporiadania BSM súd vyporiadal aj dlh strán z úveru poskytnutého ČSOB, a. s. (ktorý bol následne prefinancovaný úverom poskytnutým Slovenskou sporiteľňou, a. s. dňa 11. 09. 2013), ktorého zostatok ku dňu právoplatnosti rozvodového rozsudku predstavoval sumu 26.849,59 eura a ku dňu rozhodnutia súdu 20.939,12 eura, pričom bolo nesporné, že sumu predstavujúcu rozdiel uhradil žalovaný. Pokiaľ išlo o úvery uzavreté v priebehu manželstva len jedným z manželov (v danom prípade žalovaným), tieto súd prvej inštancie s odkazom na ustálenú súdnu prax nepovažoval za spoločné úvery a preto ich v tomto konaní nevyporiadal. Pokiaľ žalovaný tvrdil, že sumu 6.000 eur z úveru uzavretého 30. 12. 2016 použil na financovanie stavby, a navrhol ju vyporiadať ako vnos, túto súd nevyporiadal, keďže sám žalovaný neskôr potvrdil, že túto skutočnosť preukázať nevie. Pokiaľ išlo o vnosi žalobkyne do BSM, súd pri vyporiadaní zohľadnil len jej výdavky uskutočnené v období od začiatku výstavby rodinného domu do decembra 2018, a to za stavebný materiál, dodávku kameniva, poplatok za pripojenie na plyn a tehly v súhrnnej sume 310.097,81 SK/10.293,36 eura ako aj svedkami preukázané výdavky na montáž krovu a vybavenie kúpeľne v celkovej sume 6.317,54 eura, teda za dôvodné súd považoval vnosi žalobkyne vo výške 16.610,90 eura.

5. Následne súd s poukazom na ustálenú súdnu prax dospel k výške finančného vyrovnania nasledovne: Hodnota aktív nadobudnutých počas trvania manželstva predstavovala hodnotu rozostavaného rodinného domu a nehnuteľností vo výške 87.000 eur a hodnotu hnuťelných vecí vo výške 1.450 eur, teda celkom 88.450 eur. Od tejto sumy súd odrátal vnosi žalobkyne vo výške 16.610,90 eura, čo predstavovalo sumu 71.839,10 eura. Túto sumu bolo potom potrebné vydeliť dvomi, čím súd dospel k sume pripadajúcej na každého z manželov vo výške 35.919,55 eura. Keďže žalobkyni mal pripadnúť celý majetok nadobudnutý počas trvania bezpodielového spoluvlastníctva strán, bola povinná uhradiť žalovanému jeho zákonný podiel vo výške 35.919,55 eura. Pokiaľ išlo o spoločný dlh manželov, ktorého zostatok k zániku bezpodielového spoluvlastníctva predstavoval 26.849,59 eura, každý z manželov mal povinnosť tomu z manželov, ktorý preberie spoločný dlh, uhradiť na vyrovnanie polovicu tejto sumy. V danom prípade nebolo sporným, že tento spoločný dlh ku dňu rozhodnutia súdu predstavoval sumu 20.941,12 eura, preto ak tento dlh preberala žalobkyňa, bol žalovaný povinný jej polovicu tejto sumy, teda 10.470,56 eura, uhradiť, ale keďže za ňu uhradil sumu predstavujúcu rozdiel medzi sumou 26.849,59 eura a sumou 20.941,12 eura, delené dvomi, teda sumu 2.954,23 eura, bolo potrebné túto sumu odrátať od jeho záväzku, a teda jeho záväzok potom predstavoval 10.470,56 eura mínus 2.954,23 eura, čo činilo 7.516,33 eura. Ak potom žalobkyňa mala voči žalovanému záväzok vo výške 35.919,55 eura a žalovaný voči žalobkyni záväzok vo výške 7.516,33 eura, žalobkyňa bola povinná zaplatiť žalovanému titulom úplného finančného vyrovnania sumu 28.403,22 eura. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 257 CSP.

6. Odvolací súd považoval napadnuté rozhodnutie za vecne správne. Poukázal na to, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci, dôkazy vyhodnotil v súlade s ust. § 191 ods. 1 CSP, rozhodnutie náležite odôvodnil, pričom odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie má náležitosti podľa § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd sa s rozhodnutím súdu prvej inštancie, ako aj s jeho dôvodmi, v celom rozsahu stotožnil a v ďalšom na tieto odkázal. Nad rámec dôvodov súdu prvej inštancie a v nadväznosti na jednotlivé odvolacie námietky, odvolací súd uviedol, že strany sporu počas trvania ich manželstva nadobudli hnuťelné a nehnuteľné veci tak, ako boli špecifikované vo výroku napadnutého rozsudku, teda jednak hnuťelné veci spotrebné charakteru a nehnuteľnosti, t. j. rozostavaný rodinný dom postavený na parcele CKN XXX/X, zastavaná plocha a nádvorie, ako aj súvisiace parcely zapísané na LV XXX, k. ú. O., okres Z.. Súd prvej inštancie potom správne zistil hodnotu týchto hnuťelných vecí vo výške 1.450 eur a so zreteľom na postoj sporových strán v tomto konaní aj hodnotu nehnuteľností vo výške 87.000 eur. Správne bolo aj jeho zistenie ohľadom úveru v Z. Z., a. s. pod č. XXXXXXXXXX, ktorý predstavoval ku dňu zániku BSM sporových strán (právoplatnosti rozsudku o rozvode ich manželstva) sumu 26.849,59 eura, s tým, že tento úver bol splácaný aj po zániku BSM a preto pri zohľadnení celkového vyporiadania správne súd prvej inštancie zohľadnil jeho zostatok ku dňu rozhodnutia súdu vo výške 20.939,12 eura. Okolnosť, že po rozvode manželstva tento úver splácal žalovaný, a takto zaplatil rozdiel medzi pôvodnou sumou 26.849,59 eura a 20.939,12 eura, súd prvej

inštalácie pri vyporiadaní BSM aj zohľadnil a podrobne svoje úvahy v tomto smere aj vysvetlil, vrátane záveru o povinnosti žalobkyne za týchto okolností zaplatiť žalovanému na úplné vyrovnanie sumu 28.403,22 eura. Tieto úvahy súdu prvej inštalácie považoval odvolací súd za správne a zohľadňujúce cenu okruhu vecí, ktoré boli predmetom vyporiadania, ako aj okolnosť, že žalovaný splácal úver, ktorého splatenie bolo prikázané do povinnosti žalobkyne, čo sa pri konečnom vyporiadaní premietlo do jej povinnosti zaplatiť žalovanému sumu 28.403,22 eura. V tomto kontexte správne súd prvej inštalácie zohľadnil aj okolnosť, že žalobkyňa disponovala finančnými prostriedkami aj pred uzavretím manželstva, ktoré boli následne použité pre stavbu predmetného rodinného domu v celkovej preukázanej výške 16.610,90 eura. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštalácie nepochybil ani v tom, že prikázal hnutelné a nehnuteľné veci do výlučného vlastníctva žalobkyne. V danej veci bolo nesporné, že sa žalovaný v rámci rozvodového konania (konanie vedené na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 28P/56/2017) vyjadril v tom smere, že chce rodinný dom získať, dokončiť ho a následne predať. Tieto skutočnosti súd prvej inštalácie zistil z pripojeného rozvodového spisu. Za podstatnú okolnosť pre rozhodnutie ktorej zo strán mali byť veci prikázané do vlastníctva (vrátane úveru), považoval i odvolací súd (zhodne so súdom prvej inštalácie) to, že žalobkyni boli zverené v rozvodovom konaní vedenom pod sp. zn. 28P/56/2017 do výchovy maloleté deti, ktoré boli so zreteľom na svoj vek (U., nar. XX. XX. XXXX a D., nar. XX. XX. XXXX) naďalej maloleté a bolo potrebné týmto zabezpečiť ich bytovú potrebu. V tomto smere nebola vyvrátená argumentácia žalobkyne, že táto v súčasnosti býva v stiesnených pomeroch u svojej matky spolu s maloletými deťmi. Za týchto okolností mal i odvolací súd za to, že jej argumentácia bola silnejšia než argumentácia žalovaného spočívajúca v tom, že si chce založiť novú rodinu a v tomto kontexte sa starať aj o maloleté deti novej partnerky. Bolo potom prirodzené, že súd prvej inštalácie zohľadnil záujmy maloletých detí, ktoré pochádzajú práve z manželstva sporových strán a nie iné okolnosti, ktoré prezentoval žalovaný. Z týchto dôvodov odvolací súd rovnako neprihliadol na návrh žalovaného, spočívajúci vo výhodnejšom finančnom vysporiadaní pre žalobkyňu, pokiaľ by mu boli nehnuteľnosti prikázané do jeho výlučného vlastníctva ani k tomu, že v tejto súvislosti by mal zaplatiť na základe dohodnutého úveru žalobkyni sumu 30.800,21 eura, pretože v tomto kontexte prevažoval záujem riešenia bytovej potreby maloletých detí. Okolnosti tvrdené žalovaným, že žalobkyňa chce postaviť rodinný dom v obci T. pri Z. a spoločný rodinný dom strán sporu chce následne predať, nemal ani odvolací súd za preukázané. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštalácie postupoval správne aj v tom, že pri vyporiadaní neprihliadol na dlh žalovaného, ktorý tento mal v Slovenskej sporiteľni, a. s. vo výške 12.000 eur v mesiaci december 2016, pretože v tom čase už sporové strany spolu nežili manželským životom. Tento úver si žalovaný zobral bez preukázanej vedomosti žalobkyne, pričom nepreukázal, že finančné prostriedky týmto úverom získané, zároveň použil na výstavbu spoločného rodinného domu (sp. zn. 4Cdo/123/2008). O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP.

7. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP. Za procesnú vadu podľa § 420 písm. f) CSP žalovaný označil arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu, ktorý sa nevysporiadal s tým, že manželstvo strán a rovnako BSM vzniklo XX. XX. XXXX, ihneď po uzavretí manželstva dňa 03. 07. 2008 strany uzavreli kúpnu zmluvu s rodičmi žalovaného, predmetom ktorej bola kúpa pozemku parc. č. XXX/X, kat. úz. O., ktorý sa nachádzal v susedstve rodičov žalovaného za kúpnu cenu 3.000 Sk/100 eur, pričom z kúpnej ceny bolo zrejmé, že sa jednalo o simulovaný právny úkon, kde zastretým úkonom mala byť darovacia zmluva, že dňa 27. 08. 2008 obec O. vydala stavebné povolenie na výstavbu rodinného domu na uvedenom pozemku, krátko pred uzavretím manželstva vybrala žalobkyňa peňažné prostriedky zo svojho účtu v sume 384.010,10 Sk a dňa 26. 05. 2008 na jej účte ostala suma 200.440,70 Sk/6.653,41 eura, a teda pokiaľ bola na tomto účte posledná transakcia - výber zo dňa 31. 12. 2009 vo výške 9.542,39 eura, pričom medzičasom na účet prichádzali platby a uskutočňovali sa výbery, je jednoznačné, že súdy tu mali uplatniť zásadu surrogácie príjmov, keďže došlo k zmiešaniu peňažných prostriedkov spred uzavretia manželstva s príjmom žalobkyne počas trvania manželstva, súdy nemali žalobkyni priznať (zohľadniť) vnosi do BSM v celkovej sume 310.097,81 Sk len z dôvodu, že to tvrdila žalobkyňa, ďalej že nebolo možné uznať vnosi žalobkyne ani za montáž krovu a vybavenie kúpeľne, nakoľko faktúra za tieto práce bola vystavená až dňa 27. 08. 2010, teda 2 roky po uzavretí manželstva (surrogácia príjmov) a ďalšia faktúra bola

vystavená až 01. 10. 2015, teda 7 rokov po uzavretí manželstva a teda v žiadnom prípade nemohlo ísť o platby z výlučných prostriedkov žalobkyne, že s výstavbou rodinného domu začali strany v auguste 2008, pričom od XX. XX. XXXX do začatia výstavby (august 2008) ubehli 3 mesiace, za ktoré mal príjem zo zárobkovej činnosti tak žalovaný ako aj žalobkyňa a preto aj tu platí zásada surogácie príjmov, že žalovaný už v rozvodovom konaní konzistentne tvrdil, že rodinný dom chce pre seba, že ho plánuje dokončiť, že v ňom chce bývať, pričom došlo len k vytrhnutiu jednej vety z kontextu jeho vyjadrenia v rozvodovom konaní, ktoré sa zneužilo v jeho neprospech, maloleté deti, aj keď boli zverené do osobnej starostlivosti žalobkyne, sa netlačia v rodičovskom dome žalobkyne, nakoľko sa jedná o dvojgeneračný rodinný dom, kde majú svojej izby, pričom žalobkyňa zakúpila pozemok v T. pri Z., kde si chce postaviť vlastný rodinný dom. S týmito skutočnosťami sa sudy nevysporiadali a preto sú ich rozhodnutia nepreskúmateľné a arbitrárne.

7.1. Pokiaľ išlo o dovolací dôvod podľa § 420 ods. 1 písm. a) CSP, žalovaný mal za to, že sudy nižších inštancií vec nesprávne právne posúdili, keď prikázali nehnuteľnosti do výlučného vlastníctva žalobkyne z dôvodu, že jej boli v rozvodovom konaní zverené maloleté deti do starostlivosti a je potrebné zabezpečiť ich bytovú potrebu. Odklon od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu má spočívať v tom, že rozhodnutie súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia otázky, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v tom že „neaplikoval § 40a Občianskeho zákonníka o simulovanom právnom úkone na pozemok, čím by vznikol stav, že výlučným vlastníkom pozemku pod stavbou rozostavaného rodinného domu je žalovaný a preto by v zmysle § 135c Občianskeho zákonníka nemal vzniknúť stav, že vlastníkom stavby a vlastníkom pozemku pod stavbou sú odlišné osoby a z toho dôvodu mal byť rozostavaný rodinný dom prikázaný do výlučného vlastníctva žalovaného“. Odvolací súd sa týmto odklonil od záverov rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/12/2012 v zmysle ktorého, „v situácii, kedy simulované konanie vo svojej príčine slúži k zastreleniu iného právneho úkonu, hovoríme o disimulovanom konaní. Ak právnym úkonom má byť zastretý iný právny úkon, platí tento iný úkon, podmienkou však je, že zastieraný právny úkon zodpovedá vôli subjektov, a ďalej, že sú u neho splnené i ostatné náležitosti požadované zákonom pre jeho platnosť, napríklad, že vyhovuje zákonu, že ho neobchádza, respektíve neprieči sa dobrým mravom. Pokiaľ by bol sám zastieraný právny úkon nedovolený, bol by rovnako neplatný (§ 39 Občianskeho zákonníka)“.

7.2. V danej veci je kúpna zmluva zo dňa 03. 07. 2008, predmetom ktorej bol prevod pozemku - parc. č. XXX/X, orná pôda vo výmere 802 m², kat. úz. O., evidovaná na LV č. XXX za dohodnutú kúpnu cenu 3.000 Sk simulovaným právnym úkonom a platným právnym úkonom je ňou zastretý (disimulovaný) právny úkon darovacej zmluvy.

7.3. Odvolací súd sa odklonil aj od záverov rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/43/2019, zmysle ktorých „predpokladom platnosti zastretej (disimulovanej) zmluvy o prevode vlastníctva nehnuteľnosti (§ 41a ods. 2 Občianskeho zákonníka) je okrem iného jej uzatvorenie v písomnej forme a tými istými účastníkmi ako zastierajúca (simulovaná) zmluva.“

7.4. V danej veci bolo potom preukázané, že kúpna zmluva zo dňa 03. 07. 2008 bola uzavretá v písomnej forme a medzi tými istými účastníkmi právneho úkonu ako mala byť uzavretá zastretá darovacia zmluva, pričom kúpna cena 3.000 Sk bola len symbolická a nezodpovedala zákonu o cenách v roku 2008, ani všeobecnej trhovej hodnote pozemku.

7.5. S poukazom na uvedené je zjavné, že súd prvej inštancie ako aj odvolací súd nemal pozemok parc. č. XXX/X o výmere 802 m², evidovaný na LV č. XXX poňať do masy BSM, ale tento mal vyhodnotiť ako výlučné vlastníctvo žalovaného titulom darovania a následne prikázať rozostavaný rodinný dom do výlučného vlastníctva žalovaného ako výlučného vlastníka pozemku.

7.6. Za otázku doposiaľ v praxi dovolacieho súdu neriešenú, žalovaný označil to, či „je rukou písaný záznam alebo poznámky o tom, ktorý z manželov vynaložil peňažné prostriedky na výstavbu rodinného domu, dôkazom toho, či peňažné prostriedky vynaložil tento manžel z vlastného majetku, respektíve vlastných peňažných prostriedkov, nepatriacich do BSM?“ Podľa žalovaného potom rukou písaný záznam alebo poznámky o tom, ktorý z manželov vynaložil peňažné prostriedky na výstavbu rodinného domu, nie je dôkazom toho, či peňažné prostriedky vynaložil tento manžel z vlastného majetku, respektíve vlastných peňažných prostriedkov, nepatriacich do BSM, ale len dôkazom toho, kto bol platiteľom jednotlivých položiek. Žalovaný v tomto smere poukázal na to, že súd prvej inštancie vychádzal pri hodnotení vykonaného dokazovania z listinného dôkazu, a to rukou písaných poznámok

žalobkyne o výdavkoch na výstavbu rodinného domu. Odvolací súd potom nevyriešil to, že skutočnosť, že jeden z bývalých manželov vedie rukou písaný zošit ohľadne výdavkov na výstavbu rodinného domu ešte neznamená, že tieto peňažné prostriedky poznačené pri mene jedného z manželov, vynaložil tento bývalý manžel zo svojho výlučného majetku, respektíve výlučných prostriedkov. Z tohto dôvodu je podľa žalovaného potrebné vyriešiť základnú právnu otázku, ktorá v praxi dovolacieho súdu nebola vyriešená, keďže sa v súdnych konaniach o vyporiadanie BSM, často vyskytujú rôzne čestné prehlásenia rodinných príslušníkov ohľadne darovania peňažných prostriedkov alebo rukou písané poznámky jedného z účastníkov konania, ktoré možno vyhotoviť aj dodatočne.

8. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu navrhla dovolanie ako nedôvodné zamietnuť. Poukázala na body 55 až 60 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, ktoré považuje za dostatočné a preto napadnutý rozsudok nemožno označiť za arbitrárny alebo nepreskúmateľný. Uviedla, že súd vykonal rozsiahle dokazovanie, v ktorom mal žalovaný dostatok času a priestoru na preukázanie svojich tvrdení. Počas prvoinštančného konania súd vykonal 10 pojednávaní s ohliadkou na mieste samom, kde sa dostatočne oboznámil so skutkovým stavom. Žalobkyňa na rozdiel od žalovaného od začiatku konania nemenila svoje tvrdenia a tieto potvrdila listinnými dôkazmi, ako aj výsluchmi osôb, ktoré nie sú rodinnými príbuznými k stranám sporu. Žalovaný upravoval svoje tvrdenia podľa toho, ako mu to vyhovovalo, pričom do dnešného dňa nepredložil žiadne relevantné dôkazy, ktoré by potvrdzovali pravdivosť jeho tvrdení. V ďalšom žalobkyňa poukázala na podstatné skutočnosti vyplývajúce z konania, a to najmä, že žalovaný dáva prednosť potrebe spoločného bývania s jeho partnerkou a jej maloletými deťmi (pričom jeho partnerka vlastní rodinný dom), pred potrebami ich spoločných dcér na vlastné bývanie, že žalovaný má k dispozícii byť v Z., ktorý vlastní jeho rodičia, že žalovanému nič nebránilo, aby od začiatku tvrdil, že stavba rodinného domu bola financovaná z jeho úspor, namiesto toho žalovaný najprv tvrdil, že stavba sa financovala až po čerpaní úveru a až následne prišiel s tvrdením o dovoze vozidiel zo zahraničia, hoci z jeho vyjadrenia vyplýva, že sa jednalo o občasnú príležitostnú formu privyrobenia si, žalovaný niekoľko krát menil svoju argumentáciu, keď tvrdil, že zabudol na to, že pred čerpaním úveru financoval výstavbu rodinného domu zo svojich finančných zdrojov a zdrojov jeho rodičov, hoci aj samotný otec žalovaného potvrdil, že mu dali približne len asi 2000 eur, žalovaný pritom potvrdil stratu zamestnania, ako aj skutočnosť, že nemá vlastné finančné prostriedky na dokončenie rodinného domu a preto je vysoko pravdepodobné, že by v tomto čase nezískal potrebný úver na dokončenie rodinného domu, naopak žalobkyňa preukázala, že má k dispozícii finančné prostriedky na vyplatenie žalovaného z titulu vyporiadania BSM a taktiež prostriedky na dokončenie rodinného domu, žalobkyňa jednoznačne preukázala nadobudnutie finančných prostriedkov v značnom rozsahu získané prácou v USA, z vyjadrení žalovaného nepochybne vyplýva, že v čase začatia výstavby nedisponoval žiadnymi relevantnými finančnými zdrojmi, dokonca v tom čase splácal niekoľko úverov, pričom aj svedkovia potvrdili, že drvivú väčšinu nákladov uhrádzala žalobkyňa zo svojich financií, žalovaný nikdy nedisponoval väčším obnosom peňazí, čo vyplývalo aj z pripojeného rozvodového spisu.

8.1. Žalobkyňa potom zásadne odmietla tvrdenia žalovaného, že by sa súdy nevyporiadali so všetkými podstatnými skutočnosťami. Za účelové označila tvrdenia žalovaného týkajúce sa vlastníckeho práva k pozemku, kedy žalovaný nepredložil žiadny dôkaz, ktorý by preukazoval, že kúpna cena v čase podpisu kúpnej zmluvy nezodpovedala bežnej cene. Žalovaný mal niekoľko rokov, aby v konaní namietal túto skutočnosť a doložil súdu patričné dôkazy, čo neurobil. Kúpna zmluva spĺňala všetky zákonné požiadavky, bola riadne podpísaná, dobrovoľne bez akéhokoľvek nátlaku. Predmetom kúpnej zmluvy bola orná pôda, nie stavebný pozemok. K otázke, ktorá nemala byť doposiaľ v praxi dovolacieho súdu riešená uviedla, že sa nejedná o právnu otázku, ale o spôsob vyhodnocovania predložených dôkazov, ktoré žalobkyňa predložila súdu s riadnym vysvetlením. Na rozdiel od žalovaného, žalobkyňa jednoznačne a preukázateľne dokázala, že v minulosti zarobila vysoký obnos finančných prostriedkov, a že tieto hneď po manželstve vložila do výstavby základov rodinného domu a až následne čerpali spoločne hypotekárny úver na rozostavaný rodinný dom, z ktorého potom uhrádzali jeho ďalšiu výstavbu.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443

CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

10. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

11. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

12. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

13. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

15. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

16. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

17. Stanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na

zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

18. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019).

19. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom v zmysle § 420 písm. f) CSP žalovaný namietal nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý sa podľa jej názoru nevysporiadal s rozhodujúcimi skutočnosťami, v dôsledku čoho považoval odôvodnenie napadnutého rozhodnutia za arbitrárne a nepreskúmateľné.

20. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že súdy vyporiadali BSM strán prikázaním všetkého spoločného hnutel'ného a nehnuteľného majetku (ako aj záväzku v podobe úveru) žalobkyni za súčasného uloženia povinnosti zaplatiť žalovanému titulom vyrovnania sumu 28.403,22 eura. Pokiaľ išlo o hnutel'né veci, ich rozsah ako i ocenenie sporným nebolo, pričom sporná nebola ani dohoda, že tieto majú prikázané do výlučného vlastníctva žalobkyne. Ohľadne nehnuteľného majetku súdy zistili, že strany na základe kúpnej zmluvy z 03. 07. 2008, uzavretej s rodičmi žalovaného, nadobudli do BSM pozemok (v tom čase ornú pôdu parc. č. XXX/X o výmere 802 m², kat. úz. O., LV č. XXX) za kúpnu cenu 3.000 SK. Žalovaný v konaní vzniesol námietku, že išlo o simulovaný (a tým neplatný) právny úkon, ktorým sa zastieralo darovanie tohto pozemku žalovanému. Súd prvej inštancie túto obranu vyhodnotil ako nedôvodnú s odôvodnením, že „ak obe strany sporu boli aktérmi zastieraného právneho úkonu, bolo by v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 OZ) a princípmi spravodlivosti, aby ich spoločné nezákonné konanie malo byť po rokoch posudzované v ich prospech ako neplatný právny úkon, pretože oni sa rozhodli pre tento právny úkon, a preto sú povinní znášať všetky dôsledky z takéhoto právneho úkonu“. Z týchto dôvodov mal súd prvej inštancie za to, že aj tento pozemok patrí do BSM a je potrebné ho vyporiadať. V ďalšom súdy akceptovali ocenenie spoločných nehnuteľností (pozemkov vrátane rozostavaného rodinného domu) v hodnote 87.000 eur s tým, že tieto tiež v celosti prikázali do vlastníctva žalobkyne s poukazom na potreby ich maloletých detí, ktoré boli zverené do osobnej starostlivosti matky (žalobkyne), s ktorou bývali v tej istej obci u rodičov žalobkyne v stiesnených bytových podmienkach. Súdy vykonali vyporiadanie BSM v tzv. širšom rozsahu, t. j. prihliadli aj na doposiaľ nesplatený úver v Z., a. s., ktorého výška ku dňu rozhodovania súdu bola 20.941,12 eura, pričom zohľadnili aj skutočnosť, že rozdiel zostatku tohto úveru, ktorý ku dňu právoplatnosti rozvodového rozsudku predstavoval sumu 26.849,59 eura a ku dňu rozhodnutia súdu sumu 20.939,12 eura, uhradil výlučne žalovaný. Súdy pri vyporiadaní BSM potom zohľadnili aj vnosy žalobkyne v celkovej výške 16.610,90 eura, ktoré táto vynaložila zo svojich prostriedkov na majetok v BSM, s tým, že tieto predstavovali jej výdavky uskutočnené v období od začiatku výstavby rodinného domu do decembra 2018, a to za stavebný materiál, dodávku kameniva, poplatok za pripojenie na plyn a tehly v súhrnnej sume 310.097,81 SK/10.293,36 eur, ako aj svedkami preukázané výdavky na montáž krovu a vybavenie kúpeľne v celkovej sume 6.317,54 eura (spolu celkom 16.610,90 eura). Následné súdy pristúpili k určeniu výšky finančného vyrovnania s tým, že za hodnotu aktív nadobudnutých počas trvania manželstva považovali sumu 88.450 eur (z tohto hodnota rozostavaného rodinného domu a pozemkov bola vo výške 87.000 eur a hodnota hnutel'ných vecí vo výške 1.450 eur), od tejto sumy súdy odrátali vnosy žalobkyne vo výške 16.610,90 eura, čo potom predstavovalo sumu 71.839,10 eura, ktorej vydelením na polovicu, súdy dospeli k sume pripadajúcej na každého z manželov vo výške 35.919,55 eura. S poukazom na rozhodnutie súdov prikázať celý majetok patriaci do BSM do výlučného vlastníctva žalobkyne, vznikla potom žalobkyni povinnosť vyplatiť žalovanému jeho zákonný podiel vo výške 35.919,55 eura. Súdy zároveň zohľadnili aj výšku ich spoločného dlhu, ktorého zostatok ku dňu zániku BSM predstavoval sumu 26.849,59 eura (na každého tak pripadala polovica tejto sumy), ktorého výška v čase rozhodovania súdu predstavovala už len sumu 20.941,12 eura v dôsledku časti jeho úhrady žalovaným. Ak potom dlh v tejto výške prebrala žalobkyňa, žalovaný jej bol povinný uhradiť z neho

polovicu, teda sumu 10.470,56 eura. Nakoľko avšak žalovaný za žalobkyňu už uhradil sumu predstavujúcu rozdiel medzi sumou 26.849,59 eura (výškou dlhu v čase zániku BSM) a sumou 20.941,12 eura (výškou dlhu v čase rozhodovania súdu), po vydelení dvomi teda sumu 2.954,23 eura, bolo potrebné túto sumu odrátať od jeho záväzku, a preto jeho záväzok potom predstavoval iba sumu 7.516,33 eura (10.470,56 eura - 2.954,23 eura). Ak teda žalobkyňa mala voči žalovanému záväzok vo výške 35.919,55 eura a žalovaný voči žalobkyni záväzok vo výške 7.516,33 eura, súdy uzavreli, že žalobkyňa bola povinná zaplatiť žalovanému titulom úplného finančného vyrovnania sumu 28.403,22 eura.

21. Z uvedeného nepochybne vyplýva, že súdy oboch inštancií sa správne zamerali na zisťovanie rozhodujúcich skutočností, ktorými bola preukázaná masa BSM, ich ocenenie, vykonali vyporiadanie BSM v širšom rozsahu (t. j. vrátane spoločných dlhov), pričom prihliadli aj na vnosy žalobkyne, ktoré vynaložila zo svojich výlučných prostriedkov na majetok v BSM, ktoré mali predloženými dôkazmi aj riadne preukázané. Pri rozhodovaní o tom, ktorej zo strán budú veci prikázané do výlučného vlastníctva prihliadli predovšetkým na záujem spoločných maloletých detí a na potrebu ich bývania. Nestotožnili sa s tvrdením žalovaného o absolútnej neplatnosti právneho úkonu, ktorým im rodičia žalovaného previedli pozemok, z dôvodu jeho simulácie. Vyporiadanie vykonali s odkazom na výšku aktív BSM, a po odpočítaní vnosov žalobkyne, riadne ustálili podiel každého z manželov na tomto majetku v sume 35.919,55 eura. Pri uložení povinnosti žalobkyni (keďže jej bol prikázaný celý majetok do výlučného vlastníctva) vyplatiť žalovaného, súdy zohľadnili aj spoločný dlh (ku dňu rozhodovania súdu) vo výške 20.941,12 eura, ako aj skutočnosť, že medzičasom (od zániku BSM do rozhodnutia súdu) časť tohto dlhu uhradil výlučne žalovaný a preto sa na ňom podieľal iba sumou 7.516,33 eura (dlh bol takisto prikázaný žalobkyni). Preto titulom úplného vyrovnania zaviazali žalobkyňu uhradením žalovanému sumy 28.403,22 eura.

21.1. Z odôvodnenia jednotlivých rozhodnutí (body 6 až 31 rozsudku súdu prvej inštancie, body 54 až 60 rozsudku odvolacieho súdu) jasne vyplýva, ktoré dôkazy boli vo veci vykonané, aké závery z vykonaných dôkazov vyplynuli (prítom vykonané dôkazy súdy vyhodnocovali jednotlivo a vo vzájomných súvislostiach) s tým, že súdy oboch inštancií aj zrozumiteľne, a jasne, hoc stručne, uviedli aj právne úvahy, ktorými sa riadili. Súdy sa prítom vo svojich rozhodnutiach vysporiadali aj so skutočnosťami, na ktoré žalovaný poukazoval v dovolaní. Nadväzujúc na uvedené dovolací súd konštatuje, že odôvodnenie odvolacieho súdu uvedené v bodoch 54 až 60 v spojení s odôvodnením uvedeným súdom prvej inštancie v celom jeho kontexte (najmä v bodoch 6 až 31 a 40 až 54), chápaných ako celok v organickej jednote (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), spĺňa náležitosti odôvodnenia vyplývajúce z ustanovení § 220 ods. 2 v spojení s § 393 ods. 2 CSP, lebo zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami, aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Vysporiadanie sa s uplatnenými podstatnými odvolacími námietkami, odvolacím súdom možno považovať za dostatočné aj v zmysle § 387 ods. 3 CSP.

22. Súdna prax najvyššieho súdu je potom jednotná v názore, podľa ktorého aj prípadné nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (porovnaj sp. zn. 1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017, 9CdoPr/8/2023). Súlad tohto právneho názoru s ústavou posudzoval Ústavný súd SR, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020).

23. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Aktuálna procesná právna úprava vychádza (rovnako ako právna úprava Občianskeho súdneho poriadku účinná do 30. júna 2016) zo zásady voľného hodnotenia dôkazov,

vyplývajúcej z ústavného princípu nezávislosti súdov. Táto zásada, vychádzajúca z článku 15 základných princípov CSP a normatívne rozvinutá v § 191 ods. 1 CSP znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov urobí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Postup sudcu ale neznamená, že sudca nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia. Naopak, konečné meritórne rozhodnutie musí vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 729). V prípade nesprávneho hodnotenia dôkazov však nejde o dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Porušením práva na spravodlivý proces nie je iné hodnotenie vykonaných dôkazov súdom, než aké sú predstavy strany, resp. strán sporu.

24. Hodnotiacia úvaha súdu (t. j. hodnotenie dôkazov úvahou súdu) musí vždy zodpovedať zásadám formálnej logiky, musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a vykazovať funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania. Výsledky hodnotenia dôkazov sú súčasťou odôvodnenia rozhodnutia, v ktorom súd stručne, jasne a výstižne vysvetľuje, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a pod. Pri hodnotení dôkazov je súd viazaný tiež skutkovým stavom veci, a teda nie je prípustný eklektický a neopodstatnený výber dôkazov smerujúci k jednostranným záverom. Zásada voľného hodnotenia dôkazov je totiž limitovaná požiadavkou nadväznosti medzi skutkovými zisteniami súdu získanými v procese dokazovania, úvahami súdu v procese hodnotenia dôkazov a jeho právnymi závermi (I. ÚS 114/2008).

25. Dovolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie (§ 442 CSP). Má však možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

26. V preskúmvanej veci dovolací súd takúto existenciu vady zmätočnosti nezistil. Preskúmaním obsahu spisu podľa názoru dovolacieho súdu súdy nižších inštancií správne, v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov, vykonané dôkazy vyhodnotili jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti (§ 191 ods. 1 CSP), ako aj náležite rozhodnutie odôvodnili v súlade s náležitosťami vyplývajúcimi z § 393 ods. 2 CSP. Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom strany sporu, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu vrátane ich dôvodov a námietok (porovnaj II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010).

27. Pokiaľ žalovaný tvrdil, že sa súdy nevysporiadali so skutočnosťami, ktoré označil v dovolaní (odhliadnuc od toho, že sa súdy s nimi riadne vysporiadali), dovolací súd uvádza, že dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nie je nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017).

28. Napriek uvedenému, dovolací súd poukazuje na to, že skutkové závery oboch súdov nižších inštancií nemožno označiť za svojvoľné, zmätočné, ani vybočujúce z medzí voľného hodnotenia dôkazov len preto, že (v závere) neboli vyhodnotené spôsobom (a podľa predstáv) žalovaného. Ako už bolo uvedené súdy zohľadnili a vysporiadali sa tak s kúpnu zmluvou uzavretou 03. 07. 2008, ako aj jej namietanou simuláciou, ďalej tiež s výbermi peňažných prostriedkov žalobkyňou zo svojho účtu, rovnako i s vnosmi žalobkyne do BSM, s nákladmi na výstavbu rodinného domu a napokon aj so skutočnosťami, pre ktoré nehnuteľnosti súdy prikázali do výlučného vlastníctva žalobkyne. Pokiaľ potom žalovaný označil za procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP aj (podľa neho) nesprávny právny záver súdov nižších inštancií o tom, že v danej veci kúpna zmluva nepredstavovala simulovaný

právny úkon, ďalej že súdy neuplatnili zásadu surogácie príjmov z dôvodu zmiešania peňažných prostriedkov spred uzavretia manželstva s príjmom žalobkyne počas trvania manželstva, a preto nesprávne prihliadli na vnosy žalobkyne do BSM, dovolací súd uvádza, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením veci. Na tom, že nesprávne právne posúdenie veci nezakladá žalovaným tvrdenú vadu zmätočnosti (§ 420 CSP), zotrval aj judikát R 24/2017 a tiež viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (napr. 1Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/94/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018).

29. Sumarizujúc vyššie uvedené, dovolací súd v posudzovanom spore nezistil v postupe súdov nižšej inštancie pochybenia alebo vady v procese dokazovania a jeho hodnotenia, predstavujúce porušenie práva žalovaného na spravodlivé súdne konanie (t. j. závažné deficit v dokazovaní v intenzite odôvodňujúcej porušenie uvedeného práva žalovaného). Podľa názoru dovolacieho súdu doposiaľ vykonané dokazovanie dostatočne odôvodňuje skutkové a právne závery prijaté súdmi nižšej inštancie a obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovaného. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom sporových strán, vrátane ich dôvodov a námietok. Preto skutočnosť, že sa žalovaný s názormi súdov oboch inštancií nestotožňuje, sama osebe nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti súdnych rozhodnutí. Je potrebné dodať, že ani prípadné nesprávne právne posúdenie veci vadu zmätočnosti (v zmysle § 420 písm. f) CSP) nezakladá (R 24/2017), ktorý záver považuje za ústavnoprávne akceptovateľný i ústavný súd (I. ÚS 61/2019).

30. Na podklade uvedeného dovolací súd uzatvára, že prípustnosť dovolania žalovaného z § 420 písm. f) CSP nevyplýva.

31. Vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolací súd skúmal, či žalovaný v dovolaní identifikoval takú právnu otázku, na vyriešení ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (riešenie, ktorej viedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), či vymedzil jej podstatu a uviedol súvisiace právne úvahy spolu s dôvodmi, pre ktoré žiada nesprávnosť právneho riešenia odvolacieho súdu. Len s obsahom rozhodnutia odvolacieho súdu korešpondujúce označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa odvolací súd riešil nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP), alebo či táto otázka nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP) alebo či je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c) CSP).

32. Meritórnemu dovolaciemu prieskumu rozhodnutia odvolacieho súdu, z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, predchádza preskúmanie predpokladov prípustnosti dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tejto právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a tiež podmienok dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustným dovolacím dôvodom a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až 435 CSP. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku, musí mať zreteľne charakteristické znaky.

33. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom. Relevanciu podľa citovaného ustanovenia má teda len právna (nie skutková) otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Musí ísť pritom o takú právnu otázku, ktorá bola podľa názoru dovolateľa odvolacím súdom vyriešená nesprávne (§ 433 a § 432 ods. 2 CSP) a pri ktorej s prihliadnutím na individuálne okolnosti prípadu súčasne platí, že ak by bola vyriešená správne, súdy by nevyhnutne rozhodli inak, pre dovolateľa priaznivejším spôsobom.

34. V posudzovanej veci žalovaný síce poukázal na rozhodnutia dovolacieho súdu týkajúce sa neplatnosti

právneho úkonu z dôvodu jeho simulácie (išlo o všeobecné závery), avšak už neformuloval samotnú právnu otázku, pri riešení ktorej sa mal odvolací súd v danej veci od tejto praxe odkloniť. Žalovaný potom v podstate namietal záver súdov, že tieto prikázali nehnuteľnosti do výlučného vlastníctva žalobkyni z dôvodu, že jej boli v rozvodovom konaní zverené maloleté deti do starostlivosti a je potrebné zabezpečiť ich bytovú potrebu. Za odklon od ustálenej súdnej praxe označil skutočnosť, že odvolací súd „neaplikoval § 40a Občianskeho zákonníka o simulovanom právnom úkone na pozemok, čím by vznikol stav, že výlučným vlastníkom pozemku pod stavbou rozostavaného rodinného domu je žalovaný a preto by v zmysle § 135c Občianskeho zákonníka nemal vzniknúť stav, že vlastníkom stavby a vlastníkom pozemku pod stavbou sú odlišné osoby a z toho dôvodu mal byť rozostavaný rodinný dom prikázaný do výlučného vlastníctva žalovaného“. Mal za to, že kúpna zmluva zo dňa 03. 07. 2008, predmetom ktorej bol prevod pozemku - parc. č. XXX/X, orná pôda vo výmere 802 m², kat. úz. O., evidovaná na LV č. XXX za dohodnutú kúpnu cenu 3.000 Sk bola simulovaným (neplatným) právny úkonom a platným právny úkonom bol ňou zastretý (disimulovaný) právny úkon darovania. Uvedené mala dokazovať kúpna cena 3.000 Sk, ktorá bola len symbolická a nezodpovedala zákonu o cenách v roku 2008, ani všeobecnej trhovej hodnote pozemku. Z týchto dôvodov nemal potom súd prvej inštancie, ani odvolací súd pozemok parc. č. XXX/X o výmere 802 m², evidovaný na LV č. XXX poňať do masy BSM, ale tento mal vyhodnotiť ako výlučné vlastníctvo žalovaného titulom darovania a následne prikázať rozostavaný rodinný dom do výlučného vlastníctva žalovaného ako výlučného vlastníka pozemku.

35. V prvom rade dovolací súd poukazuje na to, že žalovaný v samotnom odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie nikde nenamietal skutočnosť, že pozemok - parc. č. XXX/X, orná pôda vo výmere 802 m², kat. úz. O., evidovaná na LV č. XXX z dôvodu simulovanej kúpnej zmluvy, nepatrí do masy BSM (ale má byť vo výlučnom vlastníctve žalovaného). V žiadnom smere nerozporoval závery súdu prvej inštancie, ktorý jeho argumentáciu v tomto smere neuznal a do masy BSM zahrnul aj predmetnú nehnuteľnosť, ktorú následne aj vyporiadal. Z týchto dôvodov sa odvolací súd, ktorý bol odvolacími dôvodmi viazaný (§ 380 ods. 1 CSP), správnosťou záveru súdu prvej inštancie v tomto smere nezaoberal. Naopak hlavnou odvolacou argumentáciou žalovaného bolo iba to, že chce dokončiť výstavbu spoločného rodinného domu, tento chce využívať pre svoje potreby a potreby svojej partnerky a jej maloletých detí, že priamym susedom sú jeho rodičia, ktorí mu predali pozemky, že má dostatok peňažných prostriedkov na dokončenie rodinného domu, nakoľko mu bol predbežne schválený úver, že jeho deti pochádzajúce z manželstva strán sporu sa jeho rodičom nezdravia, že žalobkyňa zakúpila pozemok v T. a ich spoločný rodinný dom chce predat'. V ďalšom v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o prikázaní rodinného domu do výlučného vlastníctva žalobkyne zohľadnil len potreby ich maloletých detí, ktoré boli zverené do starostlivosti žalobkyne, že sa nikdy nevyjadril v tom smere, ako súd uviedol, že vyplývalo z rozvodového spisu a teda že naďalej trvá na prikázaní nehnuteľnosti do svojho výlučného vlastníctva. V ďalšom v odvolaní poukázal na to, že sa nebude vyjadrovať k výpočtom súdu ohľadne vnosov žalobkyne do BSM, že je ochotný prevziať aj spoločný úver, ako aj hnutelné veci tvoriace zariadenie a vybavenie rodinného domu.

36. Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok je vo vzťahu k odvolaniu ako riadnemu opravnému prostriedku subsidiárny nielen z procesného hľadiska - teda, že dovolanie možno podať len proti rozhodnutiu vydanému v odvolacom konaní (čo znamená, že odvolacie konanie predchádza dovolaciemu konaniu), ale aj z hmotnoprávneho hľadiska, ktoré zohľadňuje skutočnosť, že dovolateľ môže v mimoriadnom opravnom prostriedku (úspešne) argumentovať len takými dôvodmi, ktoré namietol už v rámci riadneho opravného prostriedku, a ktoré boli meritórne posudzované odvolacím súdom. V prípade, že takéto námietky v odvolacom konaní neuplatnil, hoci tak urobiť mohol a mal, tieto námietky ex post nemôžu byť spôsobilé založiť prípustnosť dovolania. Všeobecne princíp subsidiarity vychádza z toho, že najlepšie postaveným k plneniu úloh sú najnižšie články hierarchie súdov; vyššie články systému zasahujú len vtedy, kedy už prípad nemôže byť riešený na úrovni článku nižšieho.

37. Z uvedeného teda vyplýva, že dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia je pre prípustnosť dovolania relevantný len vtedy, ak vec nesprávne právne posúdil odvolací súd alebo ak v odvolaní namietané nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie odvolací súd svojím procesným postupom nenapravil. Avšak nemôže tomu byť v prípade, ak samotná strana sporu nevyužila svoje

právo namietať konkrétnu nesprávnosť v rámci podaného odvolania; v takom prípade strana sporu mala možnosť uplatniť svoj vplyv na výsledok konania vo vzťahu ku konkrétnej otázke, ale keď tak neurobila, hoci tak urobiť mohla a mala, predmetná otázka sa nestala predmetom prieskumu odvolacieho súdu, ktorý nemal možnosť v rámci opravného konania vyhodnotiť jej opodstatnenosť aj vo vzťahu k existujúcej judikatúre najvyššieho súdu. V tomto prípade rozhodnutie odvolacieho súdu na vyriešení danej právnej otázky však nezáviselo pre jej neuplatnenie žalovaným, preto sa jej opätovného preskúmania nemôže úspešne domáhať v dovolacom konaní.

38. Z princípu racionálneho, efektívneho a inštančného súdneho konania o dovolaní vyplýva, že dovolateľ musí uplatniť celú argumentáciu, ktorú považuje za významnú, rovnako ako všetky dovolacie návrhy už v odvolacom konaní. Úlohou dovolacieho súdu je potom posúdiť, či tieto argumenty a návrhy odvolací súd riadne preskúmal a či k nim zaujal správny právny záver.

39. V tomto prípade ide totiž o kontradiktórne sporové konanie, v ktorom platí zásada, že práva patria bdelym (vigilantibus iura scripta sunt). Ak potom žalovaný uvedenú námietku (nesprávneho právneho posúdenia simulácie kúpnej zmluvy), zakladajúcu prípustnosť a dôvodnosť dovolania, neuplatnil v odvolacom konaní v rámci ochrany svojich práv, nemôže ju dovolací súd posudzovať pre nedostatok svojej právomoci (§ 419 CSP a contrario), lebo inak by fakticky preskúmaval rozsudok súdu prvej inštancie namiesto odvolacieho súdu, ktorý však na to nedostal príležitosť. Z uvedeného možno urobiť záver, že dovolateľ môže urobiť spôsobilým predmetom dovolacieho konania len také námietky, ktoré už uplatnil v odvolacom konaní, pokiaľ tak s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu urobiť mohol, a tak poskytol príležitosť odvolaciemu súdu sa k nim vyjadriť.

40. Z uvedeného dôvodu žalovaný potom ani nemohol konkretizovať právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu (keďže ju nenamietol v odvolacom konaní, nemohol sa odvolací súd ňou ani zaoberať, a ani založiť na jej riešení svoje rozhodnutie). V kontexte uvedeného preto namietanie nesprávneho právneho posúdenia absolútnej neplatnosti právneho úkonu - kúpnej zmluvy z 03. 07. 2008 z titulu jej simulácie, nebolo predmetom riešenia právnej otázky od vyriešenia, ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej.

41. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a) CSP je pritom charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide o situáciu, v ktorej dovolací súd už určitú právnu otázku vyriešil, rozhodovanie jeho senátov sa ustálilo na zvolenom riešení tejto otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. Najvyšší súd k tomu v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/6/2017 (podobne tiež napríklad v rozhodnutiach sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/235/2016, 4Cdo/95/2017 a 7Cdo/140/2017) uviedol, že „v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP by mal dovolateľ: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c) uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená“. Ako už bolo uvedené vyššie, žalovaným formulovaná otázka v podobe „...neaplikácie ustanovenia § 40a Občianskeho zákonníka o simulovanom právnom úkone odvolacím súdom vo vzťahu k pozemku - parc. č. 321/1, čím by v prípade jeho aplikácie vznikol stav, že výlučným vlastníkom pozemku pod stavbou rozostavaného rodinného domu je žalovaný a preto by v zmysle § 135c Občianskeho zákonníka nemal vzniknúť stav, že vlastníkom stavby a vlastníkom pozemku pod stavbou sú odlišné osoby a z toho dôvodu mal byť rozostavaný rodinný dom prikázaný do výlučného vlastníctva žalovaného“, nielenže nebola otázkou, ktorú by riešil (odlišne od ustálenej praxe dovolacieho súdu) odvolací súd (keďže v odvolaní nebola žalovaným namietaná), ale vo svojej podstate o právnu otázku ani nejde. Žalovaný tu v podstate iba nesúhlasí s rozhodnutím (naviac len súdu prvej inštancie) ohľadne posúdenia platnosti/neplatnosti kúpnej zmluvy z 03. 07. 2008, považuje ho za nesprávne a polemizuje s dôvodmi, ktoré súd prvej inštancie uviedol v napadnutom rozhodnutí.

42. Dovolací súd potom považuje za potrebné zdôrazniť, že len samotné spochybňovanie správnosti

skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdom, či sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia, prípadne kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní nárokov vyplývajúcich zo žalobného návrhu, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 a § 432 ods. 2 CSP.

43. Pokiaľ by dovolací súd absenciu konkrétne vymedzenej právnej otázky nezohľadnil a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti podaného dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (porovnaj 1Cdo/23/2017, 2Cdo/117/2017, 3Cdo/6/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/78/2017). Ak by bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu [a na tom základe ho (dokonca) prípadne zrušil], porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

44. I napriek snahe autenticky porozumieť textu dovolania ako celku, jeho posúdením podľa obsahu v súlade s § 124 CSP (sp. zn. IV. ÚS 15/2021 alebo sp. zn. I. ÚS 336/2019), dovolací súd dospel k záveru, že žalovaným formulovaná otázka, nebola takou od riešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej, a pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej súdnej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP).

45. Záverom dovolací súd len podotýka, že samotná dohodnutá nízka kúpna cena za prevod nehnuteľností, nie je sama o sebe dôkazom o simulovanom právnom úkone. Aj Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom uznesení z 21. júna 2016, sp. zn. III. ÚS 412/2016-10 konštatoval, že „Všeobecný súd konal v medziach svojej právomoci a postupoval správne, keď kúpnu zmluvu, ktorej predmetom bol prevod nehnuteľností, len vzhľadom na nízku dojednanú kúpnu cenu 1 Sk nepovažoval za simulovaný právny úkon, ktorým malo byť zastreté darovanie. Uzavretá kúpna zmluva obsahuje podstatné náležitosti (dohoda o predmete kúpy a dohoda o kúpnej cene) a, naopak, nemá náležitosti darovacej zmluvy, keďže v nej bola dohodnutá kúpna cena (aj keď nízka), keď podstatnou náležitosťou darovacej zmluvy je, naopak, bezodplatnosť. Ústavný súd sa stotožnil so záverom, že v symbolickej dohodnutej kúpnej cene za prevádzanú nehnuteľnosť bola rodičmi účastníkov zohľadnená dlhoročná a obetavá starostlivosť jedného z účastníkov konania o rodičov, čo je v súlade s dobrými mravmi a predmetnú kúpnu zmluvu, preto nie je možné považovať za bezodplatný právny úkon“.

46. Žalovaný prípustnosť svojho dovolania vyvodzoval aj z § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Za otázku doposiaľ v praxi dovolacieho súdu neriešenú, označil v podstate to, či „možno (v konaniach o vyporiadanie BSM) za dôkaz o tom, ktorý z manželov vynaložil vlastné peňažné prostriedky na majetok patriaci do BSM, považovať aj (iba) rukou písaný záznam alebo poznámky jedného z manželov o ich vynaložení?“. Inak povedané, žalovaný sa touto otázkou snaží dostať odpoveď na to, či môže, za dôkaz o vynaložení výlučných peňažných prostriedkov na majetok patriaci do BSM len jedným z manželov, slúžiť aj (len) rukou písaný záznam (poznámka) tohto manžela o ich vynaložení? Podľa žalovaného potom takýto (iba) rukou písaný záznam alebo poznámky, nie je dôkazom toho, že peňažné prostriedky vynaložil práve tento manžel z vlastného majetku, resp. že vynaložil vlastné peňažné prostriedky, nepatriace do BSM, ale je len dôkazom toho, kto bol platiteľom týchto jednotlivých položiek. V danom prípade išlo o rukou písané poznámky žalobkyne o výdavkoch na výstavbu spoločného rodinného domu, o ktorých táto tvrdila, že ich vynaložila (boli vynaložené) zo svojich výlučných prostriedkov (z výlučných prostriedkov žalobkyne).

47. Dovolací súd poukazuje na to, že v danom prípade nešlo o právnu otázku v zmysle § 421 CSP, ale o vyhodnotenie (charakteru a najmä kvality) takéhoto listinného dôkazu. Úvodom dovolací súd uvádza, že aj v tomto prípade platia závery uvedené v bodoch 35 až 40 tohto uznesenia, a teda, že ide o otázku (námietku), ktorú žalovaný v odvolacom konaní neuplatnil, hoci tak urobiť mohol a mal, a preto táto námietka ex post nemôže byť spôsobilá založiť prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP (sám žalovaný vo svojom odvolaní uviedol, že „.....sa nebude vyjadrovať k výpočtom súdu prvej inštancie ohľadne vnosov žalobkyne do BSM a na výstavbu rodinného domu..... str. 4 tretí odsek odvolania“). Žalovaný v podanom odvolaní v ďalšom síce potom uviedol (len vo všeobecnosti) aj to, že „.....neuznáva žiadne

vnosy žalobkyne do BSM a preto skutkové tvrdenia súdu prvej inštancie v bodoch 50 a 51 považuje za nesprávne“, avšak samotný proces dokazovania (porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov, existenciu opomenutého dôkazu, deformovaného dôkazu a pod.) už nenamietal. Žalovaný teda v podanom odvolaní nenamietal konkrétnu skutočnosť (vadný postup súdu prvej inštancie v procese dokazovania), že súd prvej inštancie svoj skutkový záver o existencii vnosov žalobkyne do majetku BSM, a ich výške, vyvodil len z rukou písaných poznámok žalobkyne. Preto sa ani odvolací súd touto námietkou bližšie nezaoberal. Ako už bolo uvedené, z dôvodu neuplatnenia tejto námietky v odvolacom konaní, nebol ani dovolací súd oprávnený túto na základe dovolania podaného podľa § 421 CSP, posudzovať, keďže na jej riešení odvolací súd napadnuté rozhodnutie nezaložil.

48. Dovolací súd iba poznamenáva, že podľa 187 ods. 1 CSP, za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov. Dôkazným prostriedkom je najmä výsluch strany, výsluch svedka, listina, odborné vyjadrenie, znalecké dokazovanie a obhliadka. Ak nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd (§ 187 ods. 2 CSP). Podľa čl. 16 ods. 2 Základných princípov CSP súd pri prejednávaní a rozhodovaní veci nezohľadňuje skutočnosti a dôkazy, ktoré boli získané v rozpore so zákonom, ibaže vykonanie dôkazu získaného v rozpore so zákonom je odôvodnené uplatnením čl. 3 ods. 1 CSP. Žalovaný formulovaním predmetnej dovolacej otázky potom nenamietal procesný postup súdov nižších inštancií, t. j. že by sa tieto v procese dokazovania dopustili porušenia procesných práv (napr. pri voľnom hodnotení dôkazov, príp. nevykonaním dôkazov procesne upraveným postupom), čo by mohlo zakladať prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, ale namietal dôkaznú silu listinného dôkazu - žalobkyňou rukou písaného zoznamu o vynaložených vlastných finančných prostriedkoch na majetok BSM (výstavbu spoločného rodinného domu). Dovolací súd potom poukazuje na to, že samotná kvalita dôkazu (jej výpovedná dôkazná hodnota) nie je potom právnou otázkou, ale môže nanajvýš zakladať (ak súd z takéhoto dôkazu vyvodil zásadné skutkové závery, príp. z neho vyvodil skutkový záver, ktorý z tohto dôkazu nevyplyval) len nesprávny procesný postup súdu a teda prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP (nie podľa § 421 CSP). Žalovaný teda mohol namietat, že súdy založili svoje rozhodnutia na takom skutkovom zistení (závere), ktoré nemalo oporu vo vykonanom dokazovaní, nakoľko vzali do úvahy dôkaz, z ktorého skutkový záver, na ktorom založili svoje rozhodnutia, nevyplyval. V tomto prípade by však išlo o vadu v procesnom postupe súdov, zakladajúcu prípustnosť dovolania podľa § 420 CSP, nie však o riešenie právnej otázky v zmysle § 421 CSP. O otázku relevantnú z hľadiska ustanovenia § 421 ods. 1 CSP sa nejedná pri riešení otázky, či strana sporu (ne)uniesla dôkazné bremeno, bremeno procesnej zodpovednosti za výsledok v spore, pretože záver súdu o tom, či strana sporu (ne)uniesla dôkazné bremeno, ktoré ju v tom-ktorom spore zaťažovalo, spočíva v každom jednotlivom prípade (v každom jednotlivom civilnom sporovom konaní) na posúdení vysoko individuálnych, konkrétnych skutkových okolnostiach, ktoré súd posudzuje v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov. Pri hodnotení dôkazov nemožno odvolaciemu súdu vyčítať pochybenia, a preto ani nemožno polemizovať s jeho závermi, ktoré dovolateľ namieta. Dovolací súd totiž nie je v rámci dovolacieho konania oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, keďže je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

49. Najvyšší súd konštantne uvádza vo svojich rozhodnutiach, že právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Z uvedeného vyplýva rozsah, ale aj obsah dôvodov, ktoré musí dovolateľ uplatniť. Dovolací dôvod preto dovolateľ musí vymedziť tak, že uvedie, ktoré právne posúdenie veci pokladá za nesprávne a uvedie v čom spočíva nesprávnosť práve tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

50. V nadväznosti na uvedené nemôže byť v tomto smere postačujúce (keďže dovolací súd je viazaný obsahovým vymedzením dovolacieho dôvodu), aby namietané nesprávne právne posúdenie veci bolo uvedené len odkazom na zákonné ustanovenie, ale je potrebné, aby dovolateľ vysvetlil prečo z jeho

pohľadu zaujal odvolací súd nesprávny právny názor na riešenie právnej otázky, čo tiež v posudzovanom dovolaní absentovalo.

51. Dovolací súd tiež pripomína, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení, urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

52. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak nie na podklade dovolania podaného podľa § 421 CSP.

53. Napriek vyššie uvedenému, dovolací súd záverom konštatuje, že v posudzovanom spore nezistil v postupe súdov nižšej inštancie pochybenia alebo vady v procese dokazovania a jeho hodnotenia, predstavujúce porušenie práva žalovaného na spravodlivé súdne konanie (t. j. závažné deficity v dokazovaní v intenzite odôvodňujúcej porušenie uvedeného práva žalovaného). Podľa názoru odvolacieho súdu doposiaľ vykonané dokazovanie dostatočne odôvodňuje skutkové a právne závery prijaté súdmi nižšej inštancie a obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil.

54. Vzhľadom na uvedené dôvody dovolací súd dovolanie žalovaného odmietol ako neprípustné v súlade s § 447 písm. c) CSP vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu uplatnenému podľa § 420 písm. f) CSP. Z dôvodu nevymedzenia dovolacieho dôvodu v zmysle § 431 až 435 CSP, dovolací súd dovolanie žalovaného vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu uplatnenému podľa § 421 ods. 1 CSP odmietol v súlade s § 447 písm. f) CSP.

55. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu žalobkyne v dovolacom konaní, ktorej priznal nárok na ich náhradu proti žalovanému v plnom rozsahu v súlade s § 255 ods. 1 CSP. O výške náhrade rozhodne súd prvej inštancie v súlade s § 262 ods. 2 CSP.

56. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.